

Reactie op de implementatie van de voorgenomen CO₂-heffing vanuit het Haven en Industrieel cluster van Rotterdam

De industrie in het Rotterdams Haven- en Industrieel complex onderschrijft de klimaatdoelen van Parijs volmondig. Deltalinqs en het Havenbedrijf Rotterdam zetten zich in voor het behalen van deze doelen door het reduceren van onze eigen CO₂ uitstoot en door duurzame materialen en producten te maken en te leveren. Dat stelt andere sectoren zoals transport, landbouw en de gebouwde omgeving in staat om te verduurzamen. De Rotterdamse industrie doet dat niet alleen voor ons eigen land, maar ook voor alle landen waar onze producten worden afgezet. Het realiseren van het clusterplan voor Rotterdam maakt het mogelijk de taakstelling voor de industrie van 48.7 Mton uit het Klimaat Akkoord een kwart, zijnde 12 Mton te realiseren. Tevens zorgt dit voor toegevoegde economische waarde voor de economie en werkgelegenheid die daarmee verbonden is.

Vooropgesteld is het bedrijfsleven gebaat bij zekerheid als het gaat om het maken van investeringsbeslissingen. De CO₂-heffing wil daartoe zekerheid bieden door een minimale bodemprijs bovenop de EU-ETS te hanteren. Keerzijde hiervan is dat het een nationale maatregel betreft voor bedrijven die internationaal opereren en onderdeel zijn van grensoverschrijdende handels- en productieketens. Het is daarom van belang om de impact op de waardeketens over de grenzen heen en scope 3 CO₂ effecten te bekijken in plaats van alleen naar de nationale reductie doelen te kijken. Zodat ombouw en opbouw van t.b.v. groei en verdienvermogen en verduurzaming van de economie hand in hand gaan. Het uitvoeren van de clusteraanpak met flankerend instrumentarium die deze ombouw en opbouw realiseert is nodig om succesvol te zijn.

De recente aanscherping van de EU-doelstelling naar 55 procent emissiereductie leidt op EU-niveau tot een ambitieuzer klimaatbeleid mét op Europees niveau een level-playing field. DL en HbR spreken een nadrukkelijke voorkeur uit voor deze EU-brede aanpak, dat biedt een gelijk speelveld en vermindert de noodzaak om jarenlang compenserende subsidies te verstrekken om de concurrentieverhoudingen internationaal fair en billijk te houden. Immers, waar de voorgenomen nationale heffing het level-playing field dreigt te verstoren, moet er een palet aan maatregelen zijn van infrastructuur tot subsidies om hiervoor te corrigeren. Zo'n corrigerend palet biedt bedrijven minder zekerheid, dat kan ten koste gaan van het vestigingsbeleid en investeringsklimaat, dat kan leiden tot het over grens verplaatsen van innovatieve projecten en bedrijven.

Wij kunnen op dit moment het risico op weglek van investeringen en emissies niet uitsluiten omdat onzekerheid bestaat over de toereikendheid en meerjarige stabiliteit van de subsidie mogelijkheden. Het is onduidelijk in hoeverre de beschikbare (netto) subsidiebedragen voor grootschalige implementatie van verduurzamingsopties de onrendabele top van de industrie dekken.

We signaleren ook aandachtspunten voor de vormgeving van SDE++. De mogelijkheid om achteraf subsidiebedragen te corrigeren zorgt voor onzekerheid. Ook zijn aanvraagvereisten nog onduidelijk zoals de benodigde bewijsvoering voor de transport en opslag mogelijkheid voor afgevangen CO₂. Het is van belang de onzekerheden snel weg te nemen.

Kostenreductie van verduurzamingsopties kan ook de onrendabele top helpen verlagen en het nadelige effect op het speelveld helpen verminderen. De SDE++ focust op korte termijn kostenefficiëntie. Het is van belang dat het beleid om lange termijn technologieontwikkeling te stimuleren toereikend is.

Naast subsidies is verdere duidelijkheid over de beschikbaarheid van infrastructuur van belang om investeringen in emissiereductie mogelijk te maken. De infrastructuur voor waFterstof en CCS is nog

in ontwikkeling. Deze infrastructuur is tevens nodig om de verbindingen met andere industriële clusters te realiseren.

Op korte termijn is duidelijkheid nodig over belangrijke beleidsuitgangspunten, zoals het al dan niet invoeren van een nationale heffing. Ook is voortzetting van de compensatie voor indirecte EU ETS kosten onzeker. Het is hierdoor voor bedrijven onduidelijk wat de impact is van de kostenverhogende maatregelen evenals wat nodig is om effecten te mitigeren (reductieplannen en subsidiebehoefte).

Dit bemoeilijkt het tijdig kunnen nemen van investeringsbesluiten. Of het nu gaat om elektrificatie, het benutten van restwarmte, het afvangen van CO₂, of de omslag van aardgas naar waterstof, zonder de beschikbaarheid van de juiste infrastructuur wordt het voor de industrie lastig om de gewenste investeringen te doen. Verder vragen wij om een dispensatieregeling in te stellen voor bedrijven waar de infrastructuur niet op tijd klaar voor is.

De komende tijd gaat de industrie door een periode van veel onzekerheid, lagere inkomsten, en minder ruimte om investeringen te doen. De resultaten uit de speelveldtoets en inzicht in het voorgenomen prijspad en op de achtergrond de totstandkoming van de Europese Green Deal vergroten die onzekerheid voor het bedrijfsleven.

Door in de eerste jaren vooral in te zetten op infrastructuur en een ruimhartige SDE++ regeling kan een portefeuille van voorbeeldprojecten (zoals de inzet van en ook belonen van groene CO₂ in de keten van chemie en brandstoffen) worden ontwikkeld, die de kostprijs van technische innovaties omlaag brengt en in een periode van economische voorspoed verder geadopteerd kunnen worden met een hogere CO₂-prijs als prikkel. Specifieke aandacht vragen hierbij ook voor zogenaamde "Groene CO₂" (o.a. uit circulaire en- afvalverwerking) en de mogelijkheid deze anders te beoordelen dan reguliere CO₂, aangezien ETS vooralsnog negatieve emissies uitsluit. Het organiseren van de juiste instrumentenmix en een gebiedsgerichte clusteraanpak waarbij projecten niet op elkaar hoeven te wachten is daarbij essentieel.

Deltalinqs en Havenbedrijf Rotterdam concluderen dan ook dat het voorstel voor het invoeren van een nationale CO₂-heffing in het kader van het Klimaat Akkoord is gepresenteerd om het in het Regeerakkoord benoemde doel van -49% CO₂-reductie in 2030 te kunnen halen.

Na het Klimaatakkoord heeft de EC haar voorstel voor een Green Deal gepresenteerd, waarin een vergelijkbare ambitie van -55% CO₂-reductie als doelstelling voor 2030 is opgenomen.

De Green Deal maakt een Europa-brede uitvoering mogelijk, hetgeen een grotere klimaatwinst oplevert zonder een verstoring van het gelijke speelveld tussen lidstaten door het toepassen van -in dit concrete geval- een nationale CO₂-heffing. Aansluiten op de Green Deal van de EC en het hanteren van een communautaire uitvoeringspraktijk met een Europa-brede toepassing van het (al dan niet verder aanpassen en aanscherpen van het) ETS-instrumentarium maakt het voorstel voor een nationale CO₂-heffing feitelijk overbodig.

Havenbedrijf Rotterdam en Deltalinqs bepleiten in die context dat het Kabinet zich richt op het Europa-breed uitvoeren van de Green Deal en het daartoe inzetten van het ETS-instrumentarium ten gunste van een netto grotere klimaatwinst en het vermijden van een ongelijk speelveld voor het internationaal opererende bedrijfsleven tussen Nederland en de overige EU-lidstaten.